

Nekateri skladenjski vidiki polpremega govora v luči primerjave z italijanskim *discorso indiretto libero*

Ana Vogrinčič*

Izvleček

Polpremi govor se lahko pojavlja v spremstvu uvajalnega izraza ali brez njega, v primerih, ko je le-ta prisoten, ga od preostalega dela lahko ločuje vejica, pomišljaj, dvopičje, redko podpičje. Podobno kot v italijanskih besedilih so prvine polpremega govora lahko prisotne tudi v drugih skladenjskih konstrukcijah, kot so navidezni vsebinski odvisnik (predmetni, prilastkov) ali vključitev v diegetično poved kot stavčni člen. Skladenjsko razmerje do spremnega izraza je v osnovi soredno, vendar pomensko-pragmatične lastnosti nakazujejo tudi možnost hibridne razlage skladenjske strukture. Na rabo glagolskih časov vplivajo pripovedni postopek, uporabljen v diegetičnem besedilu, in sintaktični mehanizmi, ki delujejo bodisi v odvisnem govoru bodisi v drugih konstrukcijah. V slovenščini sta v preteklostni situaciji za ubeseditev istodobnega dejanja na voljo preteklik in sedanjik, medtem ko je v italijanščini najbolj značilen *imperfetto*.

Ključne besede: polpremi govor, glagolski časi, poročani govor, skladnja, *discorso indiretto libero*

* Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, avogrincic@yahoo.com.

Abstract – Some syntactic aspects of free indirect speech in Slovene compared to Italian *discorso indiretto libero*

Free indirect discourse can occur with or without an introductory expression, in cases where it is present, it can be separated from the rest by a comma, dash, colon, rarely semicolon. Similar to Italian texts, elements of free-indirect discourse can also be found in other syntactic constructions, such as a hybrid complement clause (object or appositive), the inclusion in a diegetic sentence as a sentence element. The syntactic relation to the reporting expression is basically coordinate, but the semantic-pragmatic features also indicate the possibility of a hybrid interpretation of the syntactic structure. The use of verb tenses is influenced by the narrative process used in the diegetic text and by the syntactic mechanisms, characteristic either of indirect discourse or of other constructions. In Slovene, for the past situation, *preteklik* (past tense) and *sedanjik* (present tense) are available for the verbalization of the simultaneous act, while in Italian the most characteristic is the *imperfetto*.

Keywords: free indirect discourse, verb tenses, reported speech, syntax, *discorso indiretto libero*

1 Uvod

Polpremi govor je eden od načinov predstavljanja prvotnega govora, za katero je značilna posebna raba kazalnih prvin, ki protislovno kažejo na dva različna izjavljalca iste izjave. Medtem ko je za poročani govor na pragmatični ravni bistven obstoj dveh različnih govornih dogodkov (prim. Mortara Garavelli 1985: 22), je v polpremем govoru ta struktura dvoumna. Če je v odvisnem govoru prisoten en sam deiktični center, ki ima svoje izhodišče v drugotnem govorcu, ki skladenjsko in slogovno nadzira prvotno in drugotno besedilo, sta v premem govoru prisotna dva deiktična centra: deiktični center prvotnega govorca, ki obvladuje območje znotraj navednic, ter deiktični center drugotnega govorca/poročevalca, ki obvladuje spremni stavek. V polpremем govoru pride do hibridnega stanja, pri katerem se osebne kazalne prvine in sistem rabe glagolskih oblik vežejo na drugotnega govorca, medtem ko se vsi ostali elemeti vežejo na prvotnega govorca (prim. Vogrinčič 2016a: 343).

Poglejmo primer (polpremi govor je označen s poševno pisavo):

1) *Začel je sovražiti vse koze, razen svoje Jagode, a Blekico najbolj. / Kako lepo bi bilo pastirsko življenje, če bi Blekice ne bilo! Sedel bi na kaki skali po ure in ure, gledal v daljavo in piskal na piščalko. Bral bi robidnice, se izgubil k vodi, v senčno grapo, napravil tolmunček in mlinček s stopami. Zahotelo bi se mu sadja, prikradel bi se v kak sadovnjak in si ga nabral za srajco. (Bevk 1969: 14)*

2 Prisotnost in vloga spremnega izraza

Polpremi govor se lahko pojavlja v spremstvu uvajalnega izraza (npr. *si je mislil, je rekel*) ali brez njega. Od preostalega dela je spremni izraz najpogosteje ločen z vejico, lahko pa tudi z drugim ločilom (dvopičje, pomišljaj, redko podpičje). Tako v italijanskih kot v slovenskih besedilih spremni stavek podobno kot pri premem govoru lahko stoji pred poročanim besedilom, je vanj vrinjen ali mu sledi.

V *Slovenski slovnici* in nekaterih drugih slovenističnih delih je kot značilna oblika predstavljena različica brez spremnega stavka: »/.../ spremnih stavkov ni (nekateri pa jih vendar dopuščajo)« (Toporišič 2000: 659); in »/.../ od premega govora se loči le v tem, da je ponavadi brez spremnega stavka /.../« (Križaj Ortar 1997: 120). V italijanski slovnici *Grande grammatica italiana di consultazione* so skladenjske značilnosti polpremega govora opisane kot: nepodredno razmerje do morebitnega spremnega stavka; spremni stavek je lahko v prirednem razmerju (brez veznika) ali vrinjen v polpremi govor, lahko pa je tudi odsoten (prim. Mortara Garavelli 1995: 462). Odsotnost spremnega izraza je pogojena s presekom deiktčnih centrov, enako velja tudi za druge naštetе skladenjske lastnosti. Različica brez spremnega stavka je v tej slovnici predstavljena šele na drugem mestu: »Lahko je tudi brez kateregakoli uvajalnega elementa, bodisi eksplicitnega bodisi implicitnega« (prav tam: 463, prevedla A. V.).

V nadaljevanju je predstavljenih nekaj zgledov polpremega govora s prisotnim spremnim izrazom, ločenim od preostalega dela z različnimi ločili. Zgledi so iz slovenskih in italijanskih izvirnih besedil (spremni izraz je podčrtan):

- vejica (tretjeosebni pripovedovalec):

2) *Ampak fantazija mu je delala tudi med jedjo. Domislil se je, da bi nekaj golaža s polento prihranili. Potem bi roparje povabili na večerjo, ampak v golaž bi jim zamešali uspavalne tablete in hop, bi jih imeli! Morda pa roparji ne marajo polente z golažem, niti golaža s polento, še najmanj golpoca, pardon, golpola. Danes so ljudje zelo izbirični. In sploh, kje bi dobili tablete? Končno je bilo škoda tudi golaža in polente za lopove. Je preveč slastna jed to. Rajši si bo sam vzel repete, se je pletlo Urošu po glavi.* (Novak 1993: 80)

3) *Un veliero, pensò Eleonora, era una creatura viva di incomparabile bellezza, un candido gabbiano che sfiorava la superficie del mare. Il suo maestro di pittura le aveva insegnato a dipingerli così – anziché le solite navi nella tempesta, squassate da un mare livido, schiacciate sotto un cielo basso.* (Duranti 2003: 30)

- dvopičje (tretjeosebni pripovedovalec):

4) *Potem so Agato izpraševali: / Kje je prvič videla hudiča? Kje je naredila prvo točo? Kdaj je bila na cerkniški Slivnici in kdaj na hrvaškem Kleku? Je li prašička, katerega je jahala, vzela gospodarju, ali ji ga je pripeljal satan od kod drugod? (Tavčar 2011: 144)*

5) *Fece salire il giovanotto con lui: / – Mi racconti tutto, mi dica tutto. / Questi raccontò: era commesso in un negozio di biancheria; s'era trovato presente quando la signorina s'era sentita male. (Cicognani 1955: 536—537)*

- pomišljaj (prvoosebna pripovedovalka):

6) *Ne vem, kako daleč bi naju bil zavedel kar prijeten pogovor, če bi bila dolgo ostala sama. Ker ko me je izprašala o mojem šolanju, celo me je nekoliko nagajivo povprašala, če že imam dekle, mi je nazadnje priznala, da se bo sama morala poročiti pač s kakšnim človekom njihove vere in rodu. Oče ji je že priskrbel nekoga ženina iz Čakovca, ki pa ga še ni videla. Trgovski pomočnik je, bo pa odprl svojo trgovino in takrat se bosta poročila. Je tako rekoč vse zgovorjeno, le pri doti se z očetom ne moreta pobotati. /.../ In zato – mi prizna – nič ne verjame, da bi iz vsega bilo kaj. (Kranjec 1977: 288).*

7) *Intanto Sebastiano raccontava a Giuseppe Bianchi della sua fuga da casa, delle battaglie, della ferita. Gli disse della sua ammirazione per la Canaria e per il comandante Costa; gli parlò anche della Coloniale Garroni – gli affari andavano bene, la nuova moda dello storione del Mar Nero aveva attecchito magnificamente e non si faceva in tempo a stare dietro le ordinazioni. Gli disse che la ditta sarebbe stata interessata anche ai carichi di pistacchi e fichi secchi che il nuovo veliero avrebbe trasportato dalle coste orientali del Mar Ionio. (Duranti 2003: 50)*

- podpičje (prvoosebna pripovedovalka):

8) *Nato je začel brskati po žepih. Bilo me je strašno sram. Jezno sem sunila Tajo, da je zastokala, na plan potegnila denarnico in jo s solznimi očmi izpraznila. Opazila sem, da Piksna budno škili, koliko denarja bo stalo v njej. Tiger nama je zaupal, da je Piksna pesnik in da vidi svet drugače kot mi. Začutila sem spoštovanje do njegove umetnosti; jaz se že ne bi nikoli spomnila gledati v tuje denarnice. Koliko se moram še naučiti, preden bom postala prava pisateljica! (Muck 2020: 24)*

Skladenjskega razmerja med spremnim stavkom in polprelim govornim *Slovenska slovnica* niti druga slovenistična dela ne omenjajo, lahko pa ga primerjamo s situacijo v premem govoru. Toporišič je denimo zvezo spremnega stavka in dobesednega navedka v izdaji *Slovenske slovnice* iz l. 2000 uvrstil med soredja, (prim. Toporišič 2000: 490), medtem ko Dular v disertaciji *Priglagolska veza v slovenskem knjižnem jeziku* zapiše, da je »[D]obesedni navedek premegega

govora /.../ zmeraj vsebinski predmet povedka iz spremnega stavka« (Dular 1982: 196). Podobno je stališče italijanske slovnice: »Premi govor je tožilniški predmet prehodnega glagola¹« (Mortara Garavelli 1995: 442, prevod A. V.).

Polpremi govor značilno dvodelno zgradbo poročanega govora združuje že znotraj samega besedila (krajevne in časovne kazalne prvine kažejo na prvotnega govorca, osebne pa na drugotnega), spremni izraz pa je zgolj poljuben dodatek. V primeru, ko se spremni izraz pojavi, se spremenijo nekatere pragmatične lastnosti: v ozadje je potisnjen učinek polifonije, saj se drugotni govorc neposredno razkrije, medtem ko do izraza pride zmožnost polpremege govora za poročanje o prvotnem besedilu. Zaradi prisotnosti spremnega izraza se ne spremenijo skladenjske lastnosti, kot je denimo besedni red (ta se denimo spremeni v nekaterih situacijah v odvisnem govoru), ali vzključna oblika povedi, ogovori, medmeti ipd.; polpremi govor kot tak ostane »nedotaknjen«. Iz tega bi lahko sklepali, da spremni stavek ni njegova konstitutivna sestavina, temveč le »zunanj« dodatek, ki predstavlja nekakšen most med diegezo in polpremiim govorom. Vendar po drugi strani prisotnost osebne glagolske oblike v spremnem izrazu skupaj z diegetično pripovedno okolico lahko vpliva na izbiro glagolskih časov v polpremem govoru, kot je podrobneje predstavljeno v 4. točki.

S stališča glagola, ki je uporabljen v njem, lahko spremni izraz po eni strani primerjamo z glavnim stavkom odvisnega govora, po drugi pa s spremnim izrazom v premem govoru. V nobenem primeru pa ga ne moremo obravnavati kot povsem samostojno enoto diegetičnega besedila, saj glagoli rekanja in mišljenja zahtevajo obvezno vezljivostno dopolnilo, katerega vlogo na nek način prevzema sam polpremi govor.

Glagol nadrednega stavka v odvisnem govoru lahko naenkrat poroča samo o eni povedi prvotnega govora (prim. Mortara Garavelli 1995: 446), medtem ko se spremni izraz v polpremem govoru običajno naveže na eno od večih povedi, ki stojijo v daljšem besedilnem segmentu in predstavljajo sklop polpremege govora (npr. zgled 2). Če bi takšno zvezo spremnega stavka in polpremege govora pretvorili v odvisni govor, bi morali uporabiti nov spremni izraz za vsako od povedi. Po drugi strani pa v dobesednem navedku premege govora pogosto stoji več povedi, npr:

9) *»Mojih počitnic bo zdaj zdaj konec. Vrniva se v Sežano za nekaj dni, v miru, ti in jaz ...« sem skoraj zaprosil. (Švigelj-Mérat 2004: 102)*

1 V izvorniku: »Il discorso diretto è complemento oggetto del verbo transitivo che, nella frase citante, funge da introduttore esplicito o implicito; /.../.«

Tako je v primerih kot denimo (4): *Potem so Agato izpraševali: /.../ navzoče obvezno vezljivo mesto, ki ga zapolnjuje PPG na podoben način kot dobesedni navedek v premem govoru.*

Namesto dveh ločenih enot (glavni in odvisni stavek oziroma spremni stavek in dobesedni navedek) imamo v polpremем govoru eno samo skladijsko enoto, pri čemer informacijo o besedilu predstavlja poved sama. Na informacijo o okoliščinah, in sicer o govorniku namesto spremnega ali glavnega stavka, kaže raba osebnih kazalnih prvin, ki imajo svoje deiktično središče zasidrano zunaj te povedi, združeno z deiktičnim središčem pripovedovalca/drugotnega govornika. Informacija o prvotnem govorniku, na katero kažejo osebni deikti v polpremем govoru, je v tem primeru podvojena.

3 Druge skladijske konstrukcije

Elemente polpremege govora lahko zaznamo tudi v drugih skladijskih konstrukcijah, kot so denimo hibridni vsebinski odvisnik (predmetni, prilastkov), hibridni oziralni odvisnik (prilastkov), vključitev v diegetično poved kot stavčni člen in druge. Takšne konstrukcije uvršča k polprememu govoru (*discorso indiretto libero*) tudi B. Mortara Garavelli: »Polpremi govor lahko uvaja tudi stavek, ki je nadrejen enemu ali več elementom poročanega besedila, obenem pa so v besedilu prisotni drugi kazalci polpremege govora« (Mortara Garavelli 1995: 463). Podobno situacijo lahko opazujemo tudi v slovenskih besedilnih zgledih, kot so prikazani v nadaljevanju. V označenih delih besedila lahko opazimo kazalne (*sedaj* – zgled 10, *ta gospod* – 11, *sem* – 12), leksikalne (*gospod* – 11, *drugačno*, *tako drugačno* – 13, *pametoval* – 14) ali semantične (*baje* – 12) prvine, ki kažejo na to, da izjavljalec ni isti kot v preostalem delu povedi, s čimer ustvarjajo vtis polifoničnosti.

V hibridnem vsebinskem (predmetnem) odvisniku:

10) *Bil je precej pijan in ravno zato je vročekrvno sodil, da, četudi o polnoči pride na Kolovec, mora taka novica, kakor jo imajo sedaj, roditi obilen sad v podobni srebrnih tolarjev.* (Jurčič 1969: 93–94)

Hibridni vsebinski odvisnik (prilastkov):

11) *Pa tudi meščanje in kmetje so začeli živ posvet. Najprej so rešili vprašanje, kdo je ta gospod Pljak s Kolovca, da je gospoda Gavriča, kamniškega mestnega sodnika, zet, da njegovo hčer Reziko jemlje v zakon; škoro, hode svatovanje.* (Jurčič 1969: 11)

V oziralnem odvisniku (prilastkov):

12) *Ko je Peter Mrak dosegel balkon, so zvezde zamigotale. Prižgal je cigareto in pomislil na Viktorja, ki se je baje zadrževal nekje v tem mestu. Se je sploh že preselil sem?* (Simonišek 2013: 17)

Kot glavni stavek posledičnega odvisnika:

13) *Rebecca je potlačila ogorek v pepelnik in se naslonila nazaj. Prepletla je prste na trebuhu, za ped razmaknila stopala na tleh in zapičila pogled nekam med police za prtjago. Vlak. Vlak v Evropi. Vsak je bil drugačen. Jasno. V Evropi je bila vsaka stvar čisto drugačna od vseh drugih, včasih tudi od tistih, ki so se zdele povsem enake. Hiše v Evropi, ceste v Evropi. Nebo v Evropi. Vse je bilo drugačno, tako drugačno, da se ji je včasih zazdelo, da so Evropejci te reči iznašli na novo in jih poimenovali z drugim imenom.* (Glavan 2001: 143.)

Prvine polpremega govora v diegetični povedi:

14) *Oče je vstal in naredil hiter krog po sobi. Zadrževal se je, da ne bi popolnoma izbruhnil. / Ni preveč dobro prenesel, kadar je Simon pametoval in trgal. razloge za in proti, kot bi pljuval frnikole. Slutil je, da je za vsem skupaj Anin vpliv.* (Karlovšek 2018: 50)

4 Raba glagolskih časov

V italijanščini že samo poimenovanje pojava *discorso indiretto libero* (dobesedno: prosti odvisni govor) nakazuje povezavo z odvisnim govorom, znotraj katerega delujejo močne sintaktične prisile. Prvine spremnega stavka v odvisnem govoru bistveno vplivajo na čas in naklon glagolskih oblik v odvisnem stavku. Italijanski *discorso indiretto libero* se, kar zadeva rabo glagolskih časov, obnaša kot nekakšen eliptični ostanek odvisnega govora: ohrani se princip soledja časov, posledično je značilna oblika za ubeseditev istodobnega dejanja *imperfetto*. Mortara Garavelli (1995: 465) pravi, da se glagolski časi ravnaajo po glagolskem času spremnega stavka, če je le-ta prisoten, ali po glagolskem času pripovednega sobesedila. Deiktični center, na katerega se veže raba glagolskih oblik, je torej zasidran v drugotnem govorcu (podčrtava A. V.):

I Tempi verbali delle proposizioni che erano indipendenti nella produzione originaria sono regolati o sul Tempo della frase citante, quando questa esiste, e sul Tempo del contesto narrativo del discorso indiretto libero; il centro deittico è dunque ancora quello di cui fa parte parlante.

V slovenščini so razmerja med premim, odvisnim in polprelim govorom nekoliko drugačna. Raba glagolskih oblik v odvisnem govoru je zaradi rab oblik,

značilnih za sedanjost (sedanjik za istodobno, preteklik za preddobno in prihodnjik za zadobno dejanje) bliže prememu govoru kot pa diegezi (če je v njej uporabljen pripovedni postopek s preteklikom) (prim. Miklič 1994: 93). Raziskava rabe glagolskih oblik v izvirnih slovenskih besedilih (prim. Vogrinčič 2016b) je pokazala, da se za ubeseditev istodobnega dejanja² v polpremlem govoru pojavljata tako sedanjik kot preteklik. Takšno oscilacijo v rabi lahko pojasnimo z dejstvom, da se izbira glagolske oblike podobno kot v italijanščini ravna po pripovednem postopku, uporabljenem v diegezi (značilno *preteklik*, kadar je uporabljen t. i. temeljni pripovedni postopek; prim. Miklič 1994: 88—99), ali po principu rabe časov v odvisnem govoru (*sedanjik*).

Zgledi:

- za istodobno dejanje je v slovenskem besedilu uporabljen **sedanjik**, v italijanskem pa *imperfetto* (glagolske oblike, ki označujejo istodobno dejanje, so odebeljene in enojno podčrtane; tiste, ki označujejo preddobno dejanje glede na trenutek govora, pa so označene z dvojno podčrtavo tako v slovenskem kot v italijanskem besedilu):

15) *Služkinja me je gledala, ko sem odpiral pismo, in rekla, da lahko ostane, če jo potrebujem. /.../ Veronika mi je sporočala, da se je vrnila k Leu. Še zmeraj me **ima rada, ni ji žal** za vse, kar sva doživela in preživela skupaj. Ampak saj **vidim**, jaz, Stevo, kako sva se drug drugemu odtujila v zadnjem času. Počutil sem se kot aligator, ki so ga nagačili. Pri tem pa niti njenega moža nisem ugriznil. (Jančar 2010: 54)*

16) *La domestica mi fissava mentre aprivo la lettera, disse che sarebbe restata se ne avessi avuto bisogno. /.../ Veronika mi annunciava che sarebbe tornata con Leo. Mi **amava sempre, non si pentiva** delle cose che avevamo fatto e vissuto insieme. Ma lo **potevo vedere** da solo, io, Stevo, quanto ci eravamo allontanati l'un dall'altro negli ultimi tempi. Mi sentivo come l'alligatore che avevano impagliato. E non avevo nemmeno morso suo marito. (Jančar 2015: 61)*

- preddobno dejanje: preteklik v slovenščini, *trapassato prossimo* v italijanščini:

17) *Ali sem odposlal svoj intervju, me je spraševal naprej, ali sem slišal kaj novega o slovenski primadoni, nekdo izmed njegovih strank, knjigovodja mestne plinarne, stari meloman, mu je pripovedoval o njej... (Švigelj-Mérat 2004: 25)*

18) *Ha continuato con le sue domande, se avevo inviato la mia intervista, se avevo sentito qualcosa di nuovo sulla primadonna slovena, uno dei suoi clienti, il commercialista, un vecchio melomane, gli aveva parlato di lei... (Švigelj-Mérat 2007: 31).*

2 Glede na trenutek govora ali mišljenja, ki je lahko izražen eksplicitno, lahko pa o njem samo sklepamo iz sobesedila.

- za istodobno dejanje je v slovenskem izvornem besedilu uporabljen preteklik:

19) *Že je hotel vstopiti, a si je premislil in sedel na tnaló. Kaj naj stori? Moj Bog, kaj naj stori? Prišlo mu je na misel, da bi pobegnil k materi, ponoči ob nevihti, dve uri hoda. Mati bi zajokala, drugo jutro bi ga zgrabila za roko in odvedla nazaj. Ne, to **je bilo** nemogoče. Uiti po svetu? Kam? Oh! Vstopiti mu **je bilo** nemogoče, se brez črede vrniti h Graparju nemogoče. (Bevk 1969: 37)*

20) *S krikom in udarci jih je odgnal do gozda. »Tu se pasite, mrhe!« jim je zabíčal. Skoraj sovražil jih je, kakor da so one krive njegove nesreče. Saj **so bile**. Ob vsakem udarcu je čutil slast. In vendar so bile koze prav ta dan za čudo mirne. Ali **so slutile**, kaj ga teži? Ali **so se zavedale** svoje sokrivde? (Bevk 1969: 52)*

21) *Okoli naju so bili v glavnem sami pari, heteroseksualni, seveda. Le v kotu sta sedela dva mlajša moška, izbrano oblečena. Tudi midva **sva bila** par, ne heteroseksualni, ne homoseksualni, a par, sem pomislil. (Švigelj-Mérat 2004: 59–60)*

22) *Intorno a noi c'erano prevalentemente coppie, eterosessuali, naturalmente. Solo in un angolo stavano seduti due uomini giovani, vestiti con cura. Anche noi due **eravamo** una coppia, né eterosessuale né omosessuale, ma una coppia, ho pensato. (Švigelj-Mérat 2007: 88)*

5 Zaključek

Zdi se, da se pragmatična hibridnost polpremega govora, namreč protislovna združitev dveh govornih dogodkov v enega samega in končni učinek polifonije, ki iz tega sledi, odraža tudi v njegovi skladenjski zgradbi oziroma vsaj v nekaterih njenih vidikih.

Po eni strani se polpremi govor v besedilu lahko pojavi popolnoma samostojno, kot neodvisna poved, po drugi pa je v mnogih primerih predstavljen v spremstvu spremnega izraza. Zvezo spremnega stavka in polpremega govora bi bilo po vzoru premega govora možno uvrstiti med soredna razmerja, vendar nekatere njene bistvene značilnosti temu nasprotujejo. Če skladenjsko zgradbo opazujemo iz smeri besedila prvotnega govornega dejanja, potem na njegovo »odvisnost« opozarja raba glagolskih oblik, ki še zlasti v italijanščini izrazito odraža sistem vsebinskih odvisnikov, medtem ko je v slovenščini vidik odvisnosti izražen v primerih s sedanjkom za istodobno dejanje. S stališča morebitnega glagola v spremnem izrazu pa na večjo skladenjsko povezanost obeh enot kaže njegovo obvezno vezljivostno mesto.

Hibridnost, ki je za polpremi govor značilna na pomenski ravni, lahko opazimo tudi v njegovi skladenjski zgradbi: protislovno lahko polpremi govor

opazujemo kot neodvisno poved, obenem pa v njem zaznavamo prvine podredne skladske zgradbe.

Viri

- Bevk, France, 1969: Jagoda. Bohanec, Franček (ur.): France Bevk. Izbrano delo I. Ljubljana: Mladinska knjiga. 5–64.
- Cicognani, Bruno, 1955: *Le novelle*. Firenze: Vallecchi.
- Duranti, Francesca, 2003: *L'ultimo viaggio della Canaria*. Venezia: Marsilio.
- Glavan, Polona, 2001: *Noč v Evropi*. Ljubljana: Študentska založba.
- Jančar, Drago, 2010: *To noč sem jo videl*. Ljubljana: Modrijan.
- Jančar, Drago, 2015: *Stanotte l'ho vista*. Trst: Comunicarte Edizioni.
- Jurčič, Josip, 1969: Rokovnjači. Logar, Janez (ur.): Josip Jurčič. Izbrano delo IV. Ljubljana: Mladinska knjiga. 5–202.
- Karlovšek, Igor, 2018: *Preživetje*. Dob: Miš.
- Kranjec, Miško, 1977: *Strici so mi povedali*. Murska Sobota: Pomurska založba.
- Muck, Desa, 2020: *Pod milim nebom*. Mokronog: Muck Blažina. <https://www.biblios.si/isbn/9789619512203> (dostop 15. 12. 2020).
- Novak, Bogdan, 1993: *Razbojniški brlog*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Simonišek, Robert, 2013: *Soba pod gradom*. Maribor: Litera.
- Švigelj-Mérat, Brina, 2004: *Smrt slovenske primadone*. Ljubljana: Delo.
- Švigelj-Mérat, Brina, 2007: *Morte di una primadonna slovena*. Rovereto: Zandonai.
- Tavčar, Ivan, 2011: *Visoška kronika*. Maribor: Ruslica. <http://www.dlib.si/?URN=URN:NBN:SI:DOC-V3MA5HPS> (dostop 20. 11. 2020).

Literatura

- Dular, Janez, 1982: *Priglagolska vezava v slovenskem knjižnem jeziku (20. stoletja): disertacija*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Križaj Ortar, Martina, 1997: *Poročani govor v slovenščini (skladske-pragmatični vidik): doktorska naloga*. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti.
- Miklič, Tjaša, 1994: *Besedilni mehanizmi učasovljanja zunajjezikovnih situacij*. Uporabno jezikoslovje 2. 80–99.
- Mortara Garavelli, Bice, 1985: *La parola d'altri*. Palermo: Sellerio.
- Mortara Garavelli, Bice, 1995: *Il discorso riportato*. Renzi, Lorenzo / Salvi, Giampaolo (ur.): *Grande grammatica italiana di consultazione III*. Bologna: Il Mulino, 427–468.
- Toporišič, Jože, 2000: *Slovenska slovnica*. Maribor: Obzorja.
- Vogrinič, Ana, 2016a: *Polpremi govor v slovenščini*. *Obdobja* 35. 343–350.
- Vogrinič, Ana, 2016b: *Polpremi govor v slovenščini: nekateri izsledki analize korpusa izvirnih slovenskih besedil*. *Jezik in slovstvo*. 61/2. 150–160.